

SECTION: PEDAGOGICAL SCIENCES.

SEKCJA: NAUKI PEDAGOGICZNYCH

How to cite: Dzevytska, L. (2024). The influence of interactive learning methods on the acquisition of foreign languages in higher educational institutions. *Horizons of Innovation: Conference on Multidisciplinary Trends in Science 2024*. (pp. 164-167). Futurity Research Publishing. <https://futurity-publishing.com/horizons-of-innovation-conference-on-multidisciplinary-trends-in-science-2024-2/>

The influence of interactive learning methods on the acquisition of foreign languages in higher educational institutions

Вплив інтерактивних методів навчання на засвоєння іноземних мов у вищих навчальних закладах

Дзевицька Лариса Сергіївна

кандидат педагогічних наук, доцент, Донецький державний університет внутрішніх справ,
м. Кривий Ріг, Україна, dsevickayalarisa@gmail.com, <https://orsid.org/0009-0002-3574-1661>

Accepted: January 29, 2024 | **Published:** February 13, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: The modern educational process requires improvement of the quality of teaching foreign languages, which can be achieved through the use of interactive learning methods. The aim of the research is to determine the impact of employing these methods on the acquisition of foreign languages. Classification, comparison, and generalization methods were used in the writing process. The study identified a positive influence of interactive methods on teacher-student interaction, as well as on the material assimilation. The research findings can be applied in organizing education in higher educational institutions.

Key words: interactive methods, hieroglyphs, Latin language, brainstorming, discussion, project method.

Вступ

У сучасному динамічному світі знання іноземних мов стало невід'ємною складовою успішної кар'єри. Для кандидатів на будь-яку посаду, окрім досконалого володіння специфікою професії, знання мови стає ключовим фактором, що забезпечує конкурентні переваги на ринку праці. Саме тому вдосконалення мовних навичок набуває особливої ваги в процесі здобуття освіти, зокрема вищої. Сучасні педагоги, прагнучи забезпечити успішне засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу, все частіше віддають перевагу інтерактивним методам навчання. На відміну від традиційних методів, інтерактивні методи мають ряд суттєвих переваг:

- Підвищення мотивації та активності студентів.
- Розвиток комунікативних навичок та критичного мислення.
- Створення сприятливих умов для співпраці та командної роботи.
- Формування стійкого інтересу до вивчення мови.

Завдяки впровадженню інтерактивних методів навчання процес оволодіння іноземними мовами стає більш ефективним, що дає здобувачам освіти можливість вільно спілкуватися на міжнародному рівні та успішно конкурувати на світовому ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аналізу теоретичних й практичних аспектів засвоєння іноземних мов за допомогою інтерактивних методів навчання в процесі здобування вищої освіти присвячено ряд робіт. Варто виділити працю Новак (2021), в якій інтерпретовано інтерактивні методи навчання, зокрема метод симуляції, відповідно до концепції «Освіта 4.0», а також дослідження Онучак (2023), спрямоване на визначення ефективності використання інтерактивних методів навчання англійській мові студентів нефілологічних спеціальностей. Однак, розглядаючи наявні праці, стикаємося з відсутністю практичного аналізу застосування відповідних методів у процесі засвоєння інших іноземних мов.

Метою написання роботи є вивчення концепції інтерактивних методів навчання й визначення ступеню їх впливу на засвоєння іноземних мов у вищих навчальних закладах.

Результати дослідження

Інтерактивні методи навчання – це методи, які ґрунтуються на постійній та активній взаємодії між педагогами й здобувачами освіти під час виконання інтерактивних вправ і завдань. Ці методи засновані на принципах комплексності, інтеграції, індивідуального підходу, творчої активності, доступності, діалогічного взаємозв'язку й кооперації. Завдяки їм процес вивчення іноземних мов не передбачає повної відмови від традиційного навчання, а лише має на меті доповнити його для забезпечення більш якісного опрацювання навчального матеріалу. Заклади вищої освіти об'єднують людей з різним рівнем володіння іноземними мовами, що робить неефективним застосування однакового підходу на лекціях і практичних заняттях. Проблема вирішується шляхом застосування «фабрики читання» – інтерактивного методу навчання, в основу якого покладений розподіл обов'язків між студентами в процесі роботи з певним лекційним матеріалом. Метод передбачає поділ здобувачів на групи, залежно від рівня володіння мовою. Кожна група займається вирішенням того завдання, яке відповідає їхнім здібностям. Наприклад, одні студенти перекладають незнайомі слова, інші – визначають загальну концепцію тексту. Важливо відмітити, що під час виконання завдання зростає значимість індивідуального в колективному, оскільки кожен учасник процесу має можливість зробити внесок у досягнення спільного результату. Цікавим є метод стажування, який активно застосовується для вивчення японської, корейської й сино-

тибетських мов, а саме під час вивчення кандзі й інших ієрогліфів. Він схожий до іншого методу інтерактивного навчання, який передбачає обмін ролями між учнями й викладачами. Студенти з вищим рівнем володіння мовою допомагають засвоїти ієрогліфічні форми мовних одиниць іншим студентам шляхом написання ієрогліфів власноруч з подальшою перевіркою їх копіювання останніми.

Для вивчення латинської мови в сучасних закладах медичної освіти використовують ситуаційні методи, в яких застосовують описи реальних або вигаданих ситуацій з певними проблемами, що потребують вирішення. Наприклад, студенти повинні дослідити картку хворого, виявити й пояснити всі терміни, що зустрічаються в ній, для постановки діагнозу. Інша гра, що отримала назву «рецепт з помилкою», є прикладом вирішення вигаданої задачі. Одному студенту пропонується записати на дошці під диктовку певний рецепт, використовуючи латинську мову для написання клінічних термінів. Іншим студентам пропонується перевірити правильність написання слів, виділити елементи термінів і витлумачити їх для визначення коректності складання рецепту. Для майбутніх лікарів правильне написання й тлумачення термінів грає важливу роль в процесі постановки діагнозу й супроводу пацієнта і є запорукою успішного лікування.

Під час вивчення романських мов, які є найбільш розповсюдженими в закладах вищої освіти, використовують такі категорії методів інтерактивного навчання:

- творчі;
- ігрові;
- дискусійні;
- проектні.

Лідером творчих методів є мозковий штурм. Його застосування можливе для засвоєння іноземних мов студентами нефілологічних спеціальностей. В основі методу лежить колективне обговорення певного проблемного питання з подальшим пошуком шляхів його вирішення. Кожен учасник процесу має можливість запропонувати свій варіант вирішення проблеми, обґрунтувавши доцільність його використання. На парах з іноземної мови такі обговорення слід будувати навколо проблем, пов'язаних зі спеціальністю, яку опановують студенти. Наприклад, студенти економічних факультетів можуть запропонувати шляхи покращення маркетингової стратегії або фінансових показників певної компанії. Дискусія має проходити з максимальним використанням іноземної мови, що спонукає студентів вивчати термінологію, знання якої є обов'язковим для побудови кар'єри в іноземних організаціях.

Ігрові методи, які містять розважальну складову, здатні залучити до процесу вивчення іноземних мов навіть найменш зацікавлених студентів, що позитивно впливає на показник середньої успішності в групі. Однак педагогу важливо дотримуватися певних правил щодо застосування ігрових методів з метою уникнення негативного впливу на навчальний процес, який виникає у разі перетворення освіти на безрезультатне дозвілля. Цікавими можуть стати орфографічні й фонетичні ігри. Перші спрямовані на закріплення орфографії, наприклад, шляхом складання нових слів з одного, а другі – на поліпшення артикуляції, що особливо важливо для майбутніх перекладачів і педагогів.

Дискусійні методи охоплюють метод кейсу, ситуаційний аналіз, який було розглянуто вище, а також дебати. Дискусійні методи, на відміну від мозкового штурму, пов'язані лише з обговоренням певної теми й спрямовані на засвоєння нових слів, а також покращення артикуляції.

Проектні методи передбачають самостійну й активну групову роботу студентів, направлену на реалізацію окремого проєкту, результати якого можна використати в реальній діяльності. Наприклад, студенти мають змогу дослідити культуру, історію виникнення іноземної мови, зміни написання слів, фонетичні особливості розмовної мови в різних регіонах країни тощо. Проектні методи дозволяють студентам виявити ініціативу, продемонструвати рівень володіння іноземною мовою, поповнити словниковий запас, покращити вимову, а також подолати страх виступу перед публікою. Результати проєкту можна представити у вигляді фільму, стінгазети, альбому, підручника тощо.

Відеоматеріали, як-от мультфільми, фільми, відеоролики на YouTube, наразі широко використовуються для засвоєння польської мови, вивчення якої набуло популярності за останні роки серед українських студентів. Їхній перегляд із субтитрами дозволяє пришвидшити засвоєння лексики, покращити артикуляцію, розвинути сприйняття мови на слух (Виклики та рішення: Як вчителям польської мови зробити уроки ефективними, 2023).

Отже, основними перевагами використання інтерактивних методів навчання в процесі засвоєння іноземних мов у вищих навчальних закладах є: спрощення сприйняття матеріалів, можливість отримання не тільки теоретичних знань, а й практичних навичок, розвиток творчих здібностей, покращення соціалізації й навичок комунікації тощо. Однак інтерактивні методи володіють і певними недоліками, вони потребують від педагогів і студентів освоєння певних навичок, наприклад, набуття цифрової компетентності, відсутності індивідуальних протипоказань тощо. До того ж під час вивчення іноземних мов не варто опиратися лише на інтерактивні методи, бо це пов'язано з небезпекою перетворення навчання на безрезультатне дозвілля.

Висновки

Впродовж останніх років спостерігається стійка тенденція до активного впровадження інтерактивних методів навчання у викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. Проведене дослідження показало результативність їхнього застосування, а саме: покращення творчих здібностей, культурознавчого потенціалу, комунікативної компетентності й пізнавальної активності студентів. Грамотне використання цих методів сприятиме засвоєнню матеріалів і зростанню показника середньої успішності.

Література

- Виклики та рішення: Як вчителям польської мови зробити уроки ефективними* (2023, 31 травня). MUKACHEVO.NET – новини Закарпаття та Мукачева. <http://www.mukachevo.net/ua/news/view/5134699>
- Новак, І. М. (2021). Інтерактивні методи навчання іноземних мов у закладах вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*, 1(33), 121–125. <https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/novak.pdf>
- Онучак, Л. В. (2023). Інтерактивні методи навчання іноземних мов студентів немовних спеціальностей. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*, (102), 68–75. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2023-102-10>